

s	ft	Revisjonsrapport
----------	-----------	-------------------------

Rapport nr.:	04.017		
Virksomhet:	Rana Gruber AS, Avd. Gullsmedvika	Bedriftsnummer:	983219748
Virksomhetens adresse:	Postboks 434 8601 MO I RANA	Arkivkode:	408/1993-011
Emas registrert :	Nei	Anleggsnummer:	A35036
ISO- 14001 sertifisert :	Nei		
Regelverk:	Forurensningsloven (og/ eller Produktkontrollloven) med tilhørende forskrifter	Tidsrom for revisjonen:	28.-30.06.2004
Risikoklasse:	2	SFTs kontrollgruppe:	Anne Marie Mo Ravik Kristin Eine
Gebyrklasse:	Lav	Kontaktperson fra virksomheten under kontrollen:	Terje Guttormsen

Rapportens innhold:

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen. Følgende hovedtema ble kontrollert: Internkontroll, drift av overrislingsanlegg, diffus støvning, naboklager, utslipp til luft og vann, kjemikalier, farlig avfall og oppfølging fra forrige kontroll.

Hovedkonklusjon:

Følgende ble gitt som avvik under revisjonen:

- Den eksisterende risikovurderingen inkluderer ikke mulige miljøkonsekvenser ved daglige utslipp av kjemikalier.
- Det kan ikke dokumenteres at det er foretatt substitusjonsvurderinger av kjemikaliene som benyttes ved bedriften.
- Den systematiske oppfølgingen av internkontrollsystemet er ikke tilstrekkelig.

Følgende forhold ble anmerket under revisjonen:

- Bruken av avviksbehandlingssystemet har et forbedringspotensiale.
- Systemet for forebyggende vedlikehold kan forbedres.
- Bedriften har ikke iverksatt rutiner for å hindre overløp ved pumpestasjonen ved stopp av anlegget.
- Vernerundene har liten fokus på ytre miljø.
- Arbeidet med farlig avfall kan styrkes.
- Bedriften kan bedre informasjon og merking i forbindelse med bruk av kjemikalier.
- Støvdetektorene i colorana-anlegget kan i liten grad brukes til å registrere begynnende lekkasjer i filterposene.
- Rutinene for dokumentasjon av drift av overrislingsanlegget kan bedres.

Utarbeidet dato: 05.07.2004

Godkjent dato: 13.07.2004

Sign.:

Sign.:

Revisjonsleder: Kristin Eine

Overordnet: Anne-Elisabeth Arnulf

Innholdsfortegnelse

1. Innledning
2. Dokumentunderlag
3. Omfang
4. Avvik
5. Anmerkninger
6. Andre forhold
7. Gjennomføring

Vedlegg:

Vedlegg 1: Deltakere ved SFTs systemrevisjon

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter en systemrevisjon ved Rana Gruber AS, Avdeling Gullsmedvika i perioden 28.-30.06.04. Revisjonen inngår som en del av SFTs planlagte revisjonsvirksomhet for inneværende år.

Formålet med systemrevisjonen var å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Det ble særlig sett på områder som har betydning for utslipp til luft og vann og drift av overrislingsanlegget. Revisjonen omfattet bl.a undersøkelse av/om:

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammer som myndighetene har satt.

Systemrevisjonen ble gjennomført ved gransking av dokumenter, ved intervjuer av sentralt plasserte personer i organisasjonen, og ved verifikasjon av at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis. Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som er avdekket under revisjonen og gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

- *AVVIK* defineres som: *overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.*
(F. eks. overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven, forskrifter hjemlet i disse to lovene, eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner.)
- *ANMERKNING* defineres som: *et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.*

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for kontrollen var:

- Aktuelle lover og forskrifter.
- Korrespondanse mellom virksomheten og Rana Gruber.
- Virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige drift og forhold av betydning for helse/miljø/sikkerhet.
- Utslippstillatelse av 11.01.94 med seneste endringer av 29.09.98.

3. Omfang

Omfanget av SFTs systemrevisjon er beskrevet under:

Internkontroll:

- Lover og forskrifter.
- Mål og handlingsplaner.
- Risikovurdering.
- Avviksbehandling.
- Systematisk gjennomgang.

Kjemikalier

- Substitusjon.
- Utslipp av kjemikalier til vann.
- Datablader.

Farlig avfall:

- Rutiner.
- Lagring
- Merking.

Drift av overrislingsanlegg:

- Naboklager.
- Diffus støving.
- Drift av anlegget.

4. Avvik

Følgende avvik ble konstatert under revisjonen:

Avvik 1: Den eksisterende risikovurderingen inkluderer ikke mulige miljøkonsekvenser ved daglige utslipp av kjemikalier.

Avvik fra: Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter, § 5, pkt. 6.

Kommentarer:

I følge internkontrollforskriften skal bedriften kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.

Den eksisterende risikovurderingen inkluderer ikke mulige miljøkonsekvenser ved daglige utslipp av kjemikalier.

Eksempelvis fikk bedriften i 2002 informasjon om at flotasjonsmiddelet som brukes i SNIM-anlegget er klassifisert som meget giftig for vannlevende organismer og at det ikke er lett biologisk nedbrytbart. Denne informasjonen fremkommer av databladet.

Bedriften bruker 600 liter per uke av dette flotasjonsmiddelet og mesteparten slippes til sjø. Det er ikke gjort undersøkelser av om dette kan gi negative miljøkonsekvenser i resipienten.

Avvik 2: Det kan ikke dokumenteres at det er foretatt substitusjonsvurderinger av kjemikalierne som benyttes ved bedriften.

Avvik fra:

Lov om kontroll med produkter og tjenester (produktkontrollloven), § 3a.

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter, § 5, pkt. 7.

Kommentarer:

I henhold til *produktkontrollloven* § 3a skal virksomheter som bruker produkt som kan medføre helse- og/eller miljøskade vurdere om det finnes alternativer som ikke medfører risiko for slik virkning. Virksomheten skal i så fall velge dette alternativet, hvis det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe. Videre sier *interkontrollforskriften* at det skal iverksettes rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav gitt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Det kan ikke dokumenteres at det er foretatt en systematisk vurdering for en eventuell utbytting med mindre helse- og eller miljøfarlige egenskaper for alle kjemikalier som brukes. I følge bedriften har det blitt foretatt en vurdering av enkelte kjemikalier.

Bedriften mener det ikke finnes alternativer til flotasjonsmiddelet som brukes i SNIM-anlegget. Denne vurderingen er imidlertid ikke dokumentert.

Forholdet ble også påpekt i SFT-rapport nr. 223 fra 2002.

Avvik 3: Den systematiske oppfølgingen av internkontrollsystemet er ikke tilstrekkelig.

Avvik fra: Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter, § 5 pkt. 8.

Kommentarer:

I følge § 5 pkt. 8 i *internkontrollforskriften* skal bedriften foreta systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt.

SFT har følgende kommentarer til det systematiske arbeidet med internkontrollsystemet:

- I håndbøkene som ble verifisert under revisjonen var ikke den siste versjonen av utslippstillatelsen satt inn.
- Flere stillingsinstruksjoner var ikke oppdatert med tanke på arbeidsoppgaver. Følgende er eksempler på arbeidsoppgaver som ikke er gitt i stillingsinstruksene:
 - Oppredningssjef: Utlippskontroll og overordnet ansvar for drift av overrislingsanlegget. Det er også henvist til en gammel utgave av utslippstillatelsen.
 - Driftsbas: Ansvar for vernerunder.
 - Driftsleder SNIM-anlegget: Ansvar for kjemikalier.

Håndbøkene inneholder mange gamle rutiner og flere rutiner som omhandler samme tema.

Bedriften har nylig innført et elektronisk dokumentstyringssystem (KVAD). På revisjonstidspunktet hadde derfor bedriften en blanding av nye og gamle dokumenter.

5. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under revisjonen:

Anmerkning 1: Bruken av avviksbehandlingssystemet har et forbedringspotensiale.

Kommentarer:

Bedriften har et overordnet avvikssystem der avvik av en viss betydning skal meldes inn. I tillegg har de ulike avdelingene egne avvikssystemer som brukes i den daglige driften.

SFT har følgende kommentarer til bedriftens behandling av avvik:

- Avdelingene melder i liten grad inn avvik til det overordnede avvikssystemet. Under revisjonen kom det fram at forhold som naboklager, brudd på avløpsledningen, hull i filterposer og målerapporter med høye måleresultater ikke var meldt inn til det overordnede systemet.
- Med flere separate avvikssystemer er det vanskelig for ledelsen å holde oversikt over avvikene og oppfølgingen av disse. De avdelingsvise avvikssystemene har ikke den samme graden av oppfølging og utkvittering som ordinære avvikssystemer.
- Avvik relevante for ytre miljø (både fra det overordnede systemet og de avdelingsvise) brukes ikke til utarbeidelse av statistikk og trender.
- Under revisjonen kom det fram at det er behov for opplæring/opplysning om hvordan avvikssystemet er ment å fungere og om hvilke forhold som bør meldes inn.

Anmerkning 2: Systemet for forebyggende vedlikehold kan forbedres.

Kommentarer:

Det finnes et elektronisk system for forebyggende vedlikehold (MP 2). Kontrollrunder og forebyggende vedlikehold kan i større grad legges inn i dette systemet.

De nedgravde oljetankene skal i følge bedriftens rutiner kontrolleres hvert 5. år. Bedriften har en oljeutskiller som er plassert utenfor verkstedet. Tanken blir tømt rutinemessig to ganger i året. Selve tanken har imidlertid ikke blitt kontrollert for sprekker/tæring etc.

Forebyggende kontroll og vedlikehold av disse er ikke lagt inn i MP 2. Vedlikeholdssystemet ble ikke grundig gjennomgått under revisjonen.

Anmerkning 3: Bedriften har ikke iverksatt rutiner for å hindre overløp ved pumpestasjonen ved stopp av anlegget.

Kommentarer:

I følge utslippstillatelsen tillates det ikke nødutslipp av finfraksjon. Under befaringen ble det verifisert at det var overløp i pumpestasjonen. Nødoverløpet ledes ut på -15 m dyp, mens hovedløpet går til avløpspunkt A som ledes til -45 m.

Det var stopp i anlegget pga. manglende råstoff under befaringen. Anlegget kjøres ikke i helgene og stoppes derfor hver fredag. Tilsvarende situasjon med overløp kan derfor skje også ved ordinære helgestopp. I følge bedriften er det hovedsakelig vaskevann med en liten andel finfraksjon som går ut etter at anlegget er stoppet.

Bedriften opplyste at de vil avviksbehandle forholdet og utarbeide en rutine for stopp som skal forhindre overløp.

Anmerkning 4: Vernerundene har liten fokus på ytre miljø.

Kommentarer:

Vernerunder går regelmessig i alle avdelinger. Det er imidlertid lite fokus på ytre miljø forhold på vernerundene. Dette kan for eksempel være kontroll av lagring og merking av farlig avfall og kjemikalier.

Forholdet ble også påpekt i SFT-rapport nr. 223 fra 2002.

Anmerkning 5: Arbeidet med farlig avfall kan styrkes.

Kommentarer:

Bedriften har flere rutiner for behandling av avfall. Ingen av rutineene tar for seg kategoriene av farlig avfall som genereres ved bedriften og hvordan avfallet skal håndteres i forhold til *forskrift om farlig avfall*.

Forskriften om farlig avfall og innholdet i denne var dårlig kjent i avdelingene. Blant annet var rutineene om at avfallet skal deklarerer lite kjent. Det er uklart hvordan farlig avfall deklarerer og hvem som har ansvaret for dette. Deklarasjonsskjema ble ikke verifisert.

Det er laget en plass for mellomlagring av spillolje og fett. Plassen er merket og eventuelle lekkasjer vil gå til oljeutskiller. Fatene som under revisjonen sto på plassen var imidlertid ikke merket.

Anmerkning 6: Bedriften kan bedre informasjon og merking i forbindelse med bruk av kjemikalier.

Kommentarer:

Miljøinformasjon ble inkludert i databladene fra ca. 2000-2002. Det er derfor viktig at kjemikalier som slippes ut har nye datablader. Videre bør datablad være på norsk.

Overføringstankene med lut og flotasjonsmiddel i 4. etasje i SNIM-bygget er ikke tydelig merket med navn og faresymboler.

Anmerkning 7: Støvdetektorene i colorana-anlegget kan i liten grad brukes til å registrere begynnende lekkasjer i filterposene.

Kommentarer:

Colorana-anlegget har detektorer som registrerer utslipp av støv fra anlegget. Detektorene reagerer imidlertid ikke på begynnende lekkasjer i filterposene. Bedriften bør vurdere om de skal installere detektorer som reagerer på mindre økninger i støvutslippene slik at filterposene kan skiftes ved begynnende lekkasjer.

Anmerkning 8: Rutinene for dokumentasjon av drift av overrislingsanlegget kan bedres.

Kommentarer:

I skjemaene avviksrapport som fylles ut i avviksmøter på oppredningsavdelingen og i rapporter for skiftbas er det rubrikker for vurdering av/dokumentasjon på om overrislingsanlegget har vært i drift. Disse blir i liten grad fylt ut.

6. Andre forhold

Oppfølging fra forrige kontroll, inspeksjonsrapport nr. 02.223, inspeksjon 02.07.02.

Avvik:

1. *Ikke tilfredsstillende fukting av sliglagre.* Se under.
2. *Risikovurdering av bedriftens utslipp til ytre miljø.* Det har blitt gjennomført en risikovurdering av utslipp til ytre miljø. Se også avvik i denne rapporten angående risikovurdering av daglig bruk av kjemikalier.
3. *Substitusjonsvurderinger.* Se avvik i denne rapporten.
4. *Lagring og merking av farlig avfall.* Bedriften har etablert en lagringsplass for farlig avfall i nærheten av verkstedet. En eventuell avrenning vil gå til oljeutskiller. Se også anmerkning 5 i denne rapporten.
5. *Rapportering av diffuse utslipp.* Diffuse utslipp ble rapportert i egenrapporten for 2003.

Anmerkning:

Ytre miljø som tema på vernerunder. Se anmerkning 4 i denne rapporten.
SFT har ingen øvrige kommentarer til anmerkningene.

Deponier. Bedriften har to deponier. Det ene deponiet består av ca 200 tonn skrappigment og det andre er et nøddeponi som i hovedsak brukes når avløpsledningene ikke kan brukes.

Kontroll av avfallsfraksjoner og produkter. Prøver av både produkter og avfallsfraksjoner er sendt til analyse av blant annet tungmetaller. På bakgrunn av dette vil eventuelle årlige utslipp av tungmetaller til vann beregnes.

Tiltaksplan indre Ranafjorden. Rana Gruber deltar i et prosjekt som skal vurdere situasjonen i indre Ranafjorden. Arbeidet gjøres i samarbeid med andre bedrifter i området og FMVA.

Bruk av avfallsfraksjoner. SFT forutsetter at arbeidet med å finne nye anvendelsesområder for avfallsfraksjonene fortsettes. Salg av avfallsfraksjoner vil blant annet føre til at mengden slig som slippes til sjø reduseres.

Fukting av sliglagre. Lagerområdet sør skal såes inn i løpet av 2004. Dette vil gi mindre arealer som skal fuktes og redusert mulighet for diffus støving.

De nye sprederne ser ut til å fungere bra. Det er høy fokus på drift av overrislingsanlegget.

7. Gjennomføring

Systemrevisjonen omfattet følgende aktiviteter:

Varsling av revisjon, forespørsel om dokumentasjon: 11.02.04

Åpningsmøte 28.06.04

Informasjon fra SFT om gjennomføring av revisjonen

Intervjuer og verifikasjoner 28.-30.06.04

8 personer ble intervjuet.

Avsluttende møte 30.06.04

Oppsummering med presentasjon av resultatene.

I vedlegg 11 er det gitt en oversikt over deltakerne på kontrollen.

Deltagere ved SFTs revisjon

I tabellen under er det gitt en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under formøtet, åpningsmøtet og det avsluttende møtet. Intervjuene er også med i tabellen.

Funksjon	Åpnings- møte	Intervju	Sluttmøte
Administrerende direktør	X	X	X
Oppredningssjef	X	X	X
Driftsleder SNIM-anlegget	X	X	X
Verneleder	X	X	X
Driftssjef Colorana	X	X	X
Skiftbas oppredning	X	X	X
Skiftbas elektro		X	X
Operatør oppdredning		X	
Skiftbas verksted		X	X

Revisjonsgruppe:

Anne Marie Mo Ravik
Kristin Eine